

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ НАУК, КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми
проф. Володимир МАСЛЯК

2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з НДНП
Віктор КОСІН

2022 р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ»

Освітня програма – Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Спеціальність – 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Силабус навчальної дисципліни «Основи інформаційної політики» склали:

кандидат історичних наук, доцент кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва САРАНЧА Віктор Іванович

Силабус затверджено на засіданні кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва

протокол № 1 від « 29 » серпня 2022 р.

Завідувач кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва,
доктор історичних наук, професор Володимир МАСЛАК

Силабус затверджено на засіданні групи забезпечення спеціальності
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

протокол № 1 від « 29 » серпня 2022 р.

Голова групи забезпечення
д. і. н., професор

Володимир МАСЛАК

1 Загальна інформація про дисципліну

1.	Назва дисципліни	Основи інформаційної політики
2.	Викладач 	Саранча Віктор Іванович
3.	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	visar73@ukr.net
4.	Профайл викладача	http://ukrzn.kdu.edu.ua/саранча-віктор-іванович/ https://orcid.org/0000-0001-9435-0615 https://scholar.google.com.ua/citations?user=UuIQvfIAAAAJ&hl=uk
5.	Розклад занять	http://193.189.127.179:5010/timeTable/teacher
6.	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
7.	Рік підготовки	1
8.	Семестр	2
9.	Лекції (год.)	20
10.	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	20
11.	Самостійна робота (год.)	80
12.	Індивідуальна робота (год.)	–
13.	Кількість кредитів ECTS	4
14.	Загальна кількість годин	120
15.	Види поточного контролю	виконання завдань на прикладі реальних об'єктів (ділові ігри, тренінги, вирішення ситуаційних завдань); захист звіту; конспекти, аналітичні звіти, реферати з елементами наукового дослідження, есе (питання, відведені на

		самостійне опрацювання); опитування (усне/письмове/комбіноване); презентації в PowerPoint; самоконтроль, самооцінка;т тестування, онлайн тестування.
16.	Вид підсумкового контролю	Екзамен

2 Анотація дисципліни

2.1 Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Основи інформаційної політики» покликана ознайомити студентів із сутністю інформації, її роллю в управлінні суспільством, державою; перспективами розвитку та використання інформації та інформаційних процесів в Україні; розкрити інформаційний підхід до пізнання, природи управління, інформаційний механізм управління в соціальних системах, феномен «інформаційного суспільства»; проаналізувати політику інформатизації, формування єдиного інформаційного простору в Україні, сутність концепції державної інформаційної політики; з'ясувати роль засобів масової інформації в процесі формування і реалізації державної інформаційної політики; схарактеризувати правові та організаційні механізми забезпечення інформаційних прав громадян та інформаційної безпеки; розглянути реалізацію державної інформаційної політики на різних стадіях управління, стратегію інформатизації органів державної влади, інформаційні технології на всіх рівнях державного управління. Окрім цього, «Основи інформаційної політики» як навчальна дисципліна покликана сприяти формуванню у студентів умінь аналізувати нові тенденції та перспективи інформаційної політики України в контексті процесів європейської інтеграції, інформаційно-комунікаційний ресурсний потенціал держави; характеризувати увесь спектр мас-медійної сфери України; висвітлювати зовнішньополітичні, правові, безпекові, економічні та іміджеві чинники інформаційної політики України; ґрунтовно розкривати технологію використання інформаційних стратегій та ведення сучасних інформаційних війн.

2.2 Пререквізити та постреквізити дисципліни

Дисципліна «Основи інформаційної політики» належить до обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, яка в контексті сучасних досягнень соціально-гуманітарного та природничо-наукового знання посилює світоглядну й теоретичну професійну підготовку бакалаврів зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Як навчальна дисципліна «Основи інформаційної політики» функціонує й розвивається у нерозривному зв'язку як із дисциплінами циклу загальної підготовки, так і з дисциплінами циклу професійної підготовки, як-от: «Документаційне забезпечення управління», «Організація діяльності інформаційних установ», «Документне фондознавство», «Патентознавство», «Інформаційна інфраструктура» та ін.

Особливо важливим є те, що навчальна дисципліна «Основи інформаційної політики» спрямована на формування у студентів компетентностей, пов'язаних із підготовкою бакалаврської і магістерської робіт, написанням наукових статей, доповідей тощо. Здобутий студентами під час вивчення навчальної дисципліни «Державна інформаційна політика» фрагмент соціокультурного досвіду у вигляді системи знань, умінь, норм і цінностей стане теоретичним підґрунтям майбутньої професійної діяльності.

2.3 Мета вивчення дисципліни – надати студентам цілісне уявлення про навчальну дисципліну, що вивчає комплекс питань щодо сучасного стану державного управління в інформаційній сфері та нової державної інформаційної політики на основі узагальнення теоретичних засад управління, інформації, чинного законодавства, сучасного стану розвитку українського суспільства та його входження до інформаційного суспільства; забезпечити комплексне розуміння інформаційного суспільства, комунікації та інформаційної політики в контексті національної безпеки, а також правового регулювання інформаційних відносин; сформувати ціннісні орієнтації та настанови, підвищити рівень культури і свідомості студентів, сприяти формуванню активної громадянської позиції та участі в загальних цивілізаційних і вітчизняних процесах на демократичних засадах.

2.4 Завдання вивчення дисципліни – довести, що державна інформаційна політика може слугувати методологічною базою формування відповідної політики різноманітними державними органами, для подальшої реалізації адміністративної реформи в Україні; опанувати основні акти в галузі інформаційного законодавства: відповідні положення чинної Конституції України, закони України про інформацію, засоби масової інформації, про інформатизацію та інші; навчити студентів орієнтуватися в структурі засобів масової інформації країни; засвоїти основні принципи взаємин влади та мас-медіа; сформувати практичні навички роботи з науковою літературою та правовими документами; виробити вміння застосовувати набуті знання в практичній суспільно-політичній діяльності.

2.5 Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

- ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- СК9. Здатність використовувати PR та інші прикладні соціокомунікаційні технології в умовах сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури.

Фахові компетентності

- СК1. Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.
- СК4. Здатність аналізувати закономірності розвитку, документно-інформаційних потоків та масивів, як штучно створеної підсистеми соціальних комунікацій.
- СК14. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

2.6 Програмні результати навчання

Результати вивчення цієї освітньої компоненти деталізують такі програмні результати навчання:

- РН1. Знати і розуміти наукові засади організації, модернізації та впровадження новітніх технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній діяльності.
- РН3. Керувати документальними процесами діяльності установ, користуватися засобами електронного документообігу, організувати референтну та офісну діяльність.
- РН5. Узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням.
- РН6. Знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи.
- РН7. Забезпечувати ефективність функціонування документно-комунікаційних систем.
- РН11. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань.
- РН13. Оцінювати результати діяльності та відстоювати прийняті рішення.
- РН16. Приймати обґрунтовані управлінські та технологічні рішення.
- РН17. Бути відповідальним, забезпечувати ефективну співпрацю в команді.
- РН18. Навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

3 Політика дисципліни

3.1 Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем і заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані, у випадку невідпрацювання студентом усіх передбачених занять до диференційованого заліку він не допускається. Форму і час відпрацювання студент і викладач взаємопогоджують.

3.2 Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватися в академічних групах з викладачем, необхідно бути толерантними один до одного, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Також неприпустимі підказки і списування під час семінарських занять, контрольних робіт, екзамену.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4 Програма навчальної дисципліни

Тематика курсу					
Тема, план лекції, практичного (семінарського) заняття	Форма заняття	Завдання, год.	Література	Вага оцінки	Термін виконання
1	2	3	4	5	6
Тема 1 Інформація: сутність, види, властивості і характеристики 1. Інформація як філософська категорія і соціально-політичне явище. 2. Інформаційні процеси. Інформатизація. 3. Характеристики і властивості інформації.	Лекція семінарське заняття	2 2	2, 3, 5-7, 15, 19, 21-23		
Тема 2. Загальні аспекти визначення понять інформації та управління 1. Інформаційний характер управління та інформаційний підхід до пізнання. 2. Базовий інформаційний механізм управління в соціальних системах. 3. Ефективність соціального управління.	Лекція семінарське заняття	2 2	2, 3, 5-7, 15, 19, 21-23	8 балів	
Тема 3. Інформаційне суспільство: історичний досвід і вітчизняний план розвитку	Лекція семінарське	2	2, 4-7, 17, 19, 21, 22	9 балів	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поява теорії інформаційного суспільства. 2. Ідеологія інформаційного суспільства. 3. Контури розвитку основ інформаційного суспільства в Україні. 4. Загальні поняття інформаційного простору. 5. Державне регулювання інформаційних процесів. 6. Інформаційне суспільство і відкритість влади. 	заняття	2			
<p>Тема 4. Інформаційна політика на сучасному етапі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція державної інформаційної політики. 2. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України. 3. Державна інформаційна політика у контексті інтеграції України в Європейський Союз. 4. Стратегія формування та розвитку єдиного інформаційного простору України. 5. Центральні органи державної влади України в галузі інформації. 6. Державне управління національними інформаційними ресурсами. 7. Організаційно-правові засади удосконалення національної інформаційної інфраструктури. 8. Загрози в інформаційній сфері. 9. Імідж України: варіанти можливих інформаційних стратегій. 	Лекція семінарське заняття	2 2	4, 8, 14, 20	9 балів	
<p>Тема 5. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи законодавства України в інформаційній сфері. 2. Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні. 3. Механізми забезпечення конституційного права громадян на інформацію та механізми інформаційної безпеки. 4. Засоби масової інформації і державна інформаційна політика. 5. Нормативно-правова 	Лекція семінарське заняття	2 2	4, 8, 14, 16, 20	9 балів	

<p>організація інформаційних відносин.</p> <p>6. Ринок медіа-бізнесу в Україні.</p> <p>7. Інформаційна присутність України у світі.</p> <p>8. Друковані засоби масової інформації і комунікації.</p> <p>9. Радіо і телебачення в системі соціальних комунікацій суспільства.</p> <p>10. Видавнича справа та поліграфія.</p> <p>11. Інформаційно-комунікаційний потенціал України.</p> <p>12. Інфраструктура масово-комунікаційної сфери.</p> <p>13. Мережі радіомовлення і телебачення.</p> <p>14. Національний сегмент мережі Інтернет.</p> <p>15. Телекомунікаційні мережі та системи.</p> <p>16. Перспективи мультимедійних технологій.</p>					
<p>Тема 6. Інформаційне законодавство</p> <p>1. Конституція України. Закон України «Про інформацію».</p> <p>2. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні».</p> <p>3. Закон України «Про телебачення і радіомовлення».</p> <p>4. Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України».</p> <p>5. Закон України «Про інформаційні агентства».</p> <p>6. Закон України «Про державну статистику».</p> <p>7. Закон України «Про науково-технічну інформацію».</p> <p>8. Закон України «Про рекламу».</p> <p>9. Закон України «Про телекомунікації».</p> <p>10. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні з засобами масової інформації».</p> <p>11. Закон України «Про</p>	<p>Лекція</p> <p>семінарське заняття</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>8-13, 17, 18, 20</p>	<p>9 балів</p>	

<p>Національну програму інформатизації».</p> <p>12. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації».</p> <p>13. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу».</p> <p>14. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи».</p> <p>15. Закон України «Про видавничу справу».</p> <p>16. Закон України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні».</p> <p>17. Закон України «Про державну таємницю».</p> <p>18. Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах».</p> <p>19. Закон України «Про кінематографію».</p> <p>20. Закон України «Про захист суспільної моралі».</p> <p>21. Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення».</p> <p>22. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів».</p> <p>23. Цивільний кодекс України. Кримінальний кодекс України. Кодекс України про адміністративні правопорушення.</p> <p>24. Указ Президента України «Питання соціального захисту дітей журналістів, які загинули або стали інвалідами у зв'язку з виконанням службових обов'язків».</p> <p>25. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції».</p> <p>26. Постанова Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>розміри реєстраційних зборів».</p> <p>27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію статей 14 і 16 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів»».</p> <p>28. Указ Президента України «Про Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України».</p> <p>29. Указ Президента України «Про Положення про Міністерство транспорту та зв'язку України».</p> <p>30. Указ Президента України «Про Положення про Державний комітет архівів України».</p> <p>31. Указ Президента України «Про Державний комітет статистики України».</p> <p>32. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Статуту та інші питання Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ»».</p>					
<p>Тема 7. Реалізація державної інформаційної політики: інформатизація діяльності органів державної влади</p> <p>1. Інформація в органах державного управління.</p> <p>2. Інформаційне забезпечення підготовки та прийняття управлінських рішень.</p> <p>3. Організаційний аспект інформатизації діяльності органів державної влади.</p> <p>4. Формування та використання інформаційного простору органами державної влади.</p>	<p>Лекція</p> <p>семінарське заняття</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>8-13, 17, 18, 20</p>	<p>9 балів</p>	
<p>Тема 8. Правове забезпечення інформаційної сфери закордоном</p> <p>1. Загальні аспекти зарубіжного досвіду регулювання інформаційної сфери.</p> <p>2. Інформаційна політика Організації Об'єднаних Націй.</p> <p>3. Американський досвід розвитку національної інформаційної</p>	<p>Лекція</p> <p>семінарське заняття</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>4, 17</p>	<p>9 балів</p>	

<p>інфраструктури.</p> <p>4. Канадський досвід побудови інформаційної магістралі.</p> <p>5. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.</p> <p>6. Правове середовище діяльності засобів масової інформації.</p> <p>7. Регулювання концентрації засобів масової інформації.</p> <p>8. Основні проблеми правового регулювання мережі Інтернет.</p> <p>9. Інформаційне законодавство Німеччини.</p> <p>10. Інформаційне законодавство Італії.</p> <p>11. Інформаційне законодавство Франції.</p> <p>12. Інформаційне законодавство Іспанії.</p> <p>13. Інформаційне законодавство Швеції.</p>					
<p>Тема 9. Електронний уряд: проблеми та пріоритети</p> <p>1. Сутність електронного уряду, методи та принципи його організації.</p> <p>2. Досвід створення електронного уряду в США.</p> <p>3. Електронний уряд Великої Британії.</p> <p>4. Перешкоди на шляху до електронного уряду.</p> <p>5. Російський проект електронного уряду.</p> <p>6. Основні аспекти формування електронного уряду України.</p>	<p>Лекція</p> <p>семінарське заняття</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>4, 9, 17</p>	<p>9 балів</p>	
<p>Тема 10. Інформаційні стратегії та інформаційні війни</p> <p>1. Інформаційні стратегії в різних сферах життєдіяльності. Основні прояви стратегій.</p> <p>2. Стратегічні виклики Україні.</p> <p>3. Стратегічні наслідки розвитку інформаційних технологій для військової справи.</p> <p>4. Поняття інформаційної війни.</p> <p>5. Інформаційні війни та національна безпека.</p> <p>6. Пропагандистські дії в ХХІ столітті.</p>	<p>Лекція</p> <p>семінарське заняття</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>1, 9, 14, 15, 18, 21</p>	<p>9 балів</p>	

7. Інформаційні війни у структурі сучасних цивілізацій.					
8. Інформаційна асиметрія у формуванні інформаційного простору.					
Разом		20		80	балів
		20			

5 Тематика семінарських занять

Семінарське заняття №1

Тема: «Інформація: сутність, види, властивості і характеристики»

Питання для обговорення:

1. Інформація як філософська категорія і соціально-політичне явище.
2. Інформаційні процеси. Інформатизація.
3. Характеристики і властивості інформації.

Література: 2, 3, 5-7, 15, 19, 21-23.

Семінарське заняття №2

Тема: «Загальні аспекти визначення понять інформації та управління»

Питання для обговорення:

1. Інформаційний характер управління та інформаційний підхід до пізнання.
2. Базовий інформаційний механізм управління в соціальних системах.
3. Ефективність соціального управління.

Література: 2, 3, 5-7, 15, 19, 21-23.

Семінарське заняття №3

Тема: «Інформаційне суспільство: історичний досвід і вітчизняний план розвитку»

Питання для обговорення:

1. Поява теорії інформаційного суспільства.
2. Ідеологія інформаційного суспільства.
3. Контури розвитку основ інформаційного суспільства в Україні.
4. Загальні поняття інформаційного простору.
5. Державне регулювання інформаційних процесів.
6. Інформаційне суспільство і відкритість влади.

Література: 4, 8, 14, 16, 20.

Семінарське заняття №4

Тема: «Інформаційна політика на сучасному етапі»

Питання для обговорення:

1. Концепція державної інформаційної політики.
2. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України.
3. Державна інформаційна політика у контексті інтеграції України в

Європейський Союз.

4. Стратегія формування та розвитку єдиного інформаційного простору України.

Література: 4, 8, 14, 20.

Семінарське заняття №5

Тема: «Правове регулювання інформаційної сфери в Україні»

Питання для обговорення:

1. Основи законодавства України в інформаційній сфері.
2. Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні.
3. Механізми забезпечення конституційного права громадян на інформацію та механізми інформаційної безпеки.
4. Засоби масової інформації і державна інформаційна політика.
5. Нормативно-правова організація інформаційних відносин.
6. Ринок медіа-бізнесу в Україні.
7. Інформаційна присутність України у світі.
8. Друковані засоби масової інформації і комунікації.

Література: 4, 8, 14, 16, 20.

Семінарське заняття №6

Тема: «Інформаційне законодавство»

Питання для обговорення:

1. Конституція України. Закон України «Про інформацію».
2. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні».
3. Закон України «Про телебачення і радіомовлення».
4. Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України».
5. Закон України «Про інформаційні агентства».
6. Закон України «Про державну статистику».
7. Закон України «Про науково-технічну інформацію».
8. Закон України «Про рекламу».
9. Закон України «Про телекомунікації».
10. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні з засобами масової інформації».
11. Закон України «Про Національну програму інформатизації».
12. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації».
13. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу».
14. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи».
15. Закон України «Про видавничу справу».
16. Закон України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні».

Література: 8-13, 17, 18, 20.

Семінарське заняття №7

Тема: «Реалізація державної інформаційної політики: інформатизація діяльності органів державної влади»

Питання для обговорення:

1. Інформація в органах державного управління.
2. Інформаційне забезпечення підготовки та прийняття управлінських рішень.
3. Організаційний аспект інформатизації діяльності органів державної влади.
4. Формування та використання інформаційного простору органами державної влади.

Література: 8-13, 17, 18, 20.

Семінарське заняття №8

Тема: «Правове забезпечення інформаційної сфери закордоном»

Питання для обговорення:

1. Загальні аспекти зарубіжного досвіду регулювання інформаційної сфери.
2. Інформаційна політика Організації Об'єднаних Націй.
3. Американський досвід розвитку національної інформаційної інфраструктури.
4. Канадський досвід побудови інформаційної магістралі.
5. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.
6. Правове середовище діяльності засобів масової інформації.

Література: 4, 17.

Семінарське заняття №9

Тема: «Електронний уряд: проблеми та пріоритети»

Питання для обговорення:

1. Сутність електронного уряду, методи та принципи його організації.
2. Досвід створення електронного уряду в США.
3. Електронний уряд Великої Британії.
4. Перешкоди на шляху до електронного уряду.
5. Російський проект електронного уряду.
6. Основні аспекти формування електронного уряду України.

Література: 4, 9, 17.

Семінарське заняття №10

Тема: «Інформаційні стратегії та інформаційні війни»

Питання для обговорення:

1. Інформаційні стратегії в різних сферах життєдіяльності. Основні прояви стратегій.
2. Стратегічні виклики Україні.
3. Стратегічні наслідки розвитку інформаційних технологій для військової справи.
4. Поняття інформаційної війни.
5. Інформаційні війни та національна безпека.
6. Пропагандистські дії в ХХІ столітті.

7. Інформаційні війни у структурі сучасних цивілізацій.
 8. Інформаційна асиметрія у формуванні інформаційного простору.
Література: 1, 9, 14, 15, 18, 21.

6 Самостійна робота

№	Тематика	К-ть год.
1.	Інформація: сутність, види, властивості і характеристики	8
2.	Загальні аспекти визначення понять інформації та управління	8
3.	Інформаційне суспільство: історичний досвід і вітчизняний план розвитку	8
4.	Інформаційна політика на сучасному етапі	8
5.	Правове регулювання інформаційної сфери в Україні	8
6.	Інформаційне законодавство	8
7.	Реалізація державної інформаційної політики: інформатизація діяльності органів державної влади	8
8.	Правове забезпечення інформаційної сфери закордоном	8
9.	Електронний уряд: проблеми та пріоритети	8
10.	Інформаційні стратегії та інформаційні війни	8
Разом:		80

7 Теми рефератів / презентацій

1. Сутність, критерії та показники інформаційної політики.
2. Цілі інформаційної політики України.
3. Класичні теорії державної інформаційної політики.
4. Теоретичні особливості вироблення та реалізації інформаційної політики в Україні.
5. Сучасні механізми й методи залучення кадрових, фінансових та інституційних ресурсів при виробленні та реалізації інформаційної політики в Україні.
6. Оцінка значущості інформаційних пріоритетів в українському державотворенні.
7. Теоретичні принципи управління та регулювання державою інформаційної політики та основні напрями їх удосконалення.
8. Особливості теорій та концепцій інформаційної політики держави.
9. Організаційно-правові засади інформаційної політики України.
10. Необхідність сталого розвитку інформаційної сфери держави.
11. Сутність сучасних механізмів управління та регулювання інформаційної політики в Україні.

12. Принципи та науково-методичні засади аналізу інформаційної політики.
13. Сутність механізмів моніторингу та діагностики інформаційної політики України.
14. Перспективні напрями захисту прав титульної нації в національній інформаційній політиці України.
15. Ключові принципи, види та методи прогнозування інформаційної політики.
16. Характеристика внутрішнього стану інформаційної політики України.
17. Фактори зовнішнього середовища інформаційної політики України.
18. Схема розвитку кадрового наповнення інформаційної політики України.
19. Ознаки концептуального забезпечення вироблення та реалізації інформаційної політики України.
20. Особливості зарубіжного досвіду вироблення та реалізації інформаційної політики України.
21. Стан нормативно-правової бази інформаційної політики України та шляхи її вдосконалення.
22. Пріоритетні напрямки використання бюджетних ресурсів при виробленні та реалізації інформаційної політики України.
23. Фази і цикли розвитку інформаційної політики України.
24. Проблеми конструювання та структуризації національного інформаційного простору України.
25. Основні напрями управління національної інформаційної політики України.
26. Структура управління інформаційною політикою України.
27. Управління та регулювання інформаційної політики України.
28. Сутність цільового орієнтування стратегії інформаційної політики України та визначення інформаційних пріоритетів.
29. Зарубіжна теорія та практика вироблення та реалізації інформаційної політики України.
30. Порядок підготовки внутрішньої нормативної документації щодо вироблення та реалізації інформаційної політики України.
31. Складові організаційної структури управління та регулювання інформаційної політики України.
32. Принципи та науково-методичні засади системного аналізу інформаційної політики України.
33. Необхідні передумови ефективного використання ресурсів при виробленні та реалізації інформаційної політики України.
34. Регіональні особливості національного інформаційного простору України та її інформаційної політики.
35. Особливості єдності національної інформаційної політики України та інформаційних процесів у регіонах.
36. Оцінка державних програм забезпечення та захисту інформаційних потреб закордонного українства.
37. Територіальні особливості реалізації державної політики щодо розвитку і функціонування української мови.
38. Особливості міжнародного моніторингу інформаційних процесів.

39. Основні критерії ефективності та практичної значущості управління та регулювання телерадіопростору України.
40. Механізми аудиту та оцінки ефективності інформаційної політики України, їх складові.
41. Місце і роль держави у системі національної інформаційної безпеки.
42. Основні теоретичні принципи управління розвитком інформаційних послуг у суспільстві.
43. Зарубіжний досвід формування національних інформаційних ресурсів.
44. Концепція державної політики у сфері ЗМІ в Україні.
45. Механізми впровадження новітніх інформаційних технологій.
46. Науково-технічне забезпечення інформаційної політики України.
47. Особливості структури мовлення державних та недержавних (приватних) телерадіоорганізацій на загальнонаціональних каналах України.
48. Засади, механізми та методи державної політики у сфері комп'ютерних технологій і систем телекомунікацій.
49. Основні шляхи розвитку матеріально-технічної безпеки особи, суспільства, нації та держави.
50. Основні загрози інформаційній безпеці України та засади державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки.

8 Питання до екзамену

1. Загальні аспекти визначення понять інформації та управління.
2. Інформаційний характер управління та інформаційний підхід до пізнання.
3. Базовий інформаційний механізм управління в соціальних системах.
4. Поява теорії інформаційного суспільства.
5. Ідеологія інформаційного суспільства.
6. Контури розвитку основ інформаційного суспільства в Україні.
7. Загальні поняття інформаційного простору.
8. Стратегія формування та розвитку єдиного інформаційного простору України.
9. Державне регулювання інформаційних процесів.
10. Інформаційна політика на сучасному етапі.
11. Концепція державної інформаційної політики. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України.
12. Державна інформаційна політика в контексті інтеграції України до ЄС.
13. Центральні органи державної влади України в галузі інформації. Державне управління національними інформаційними ресурсами.
14. Організаційно-правові засади вдосконалення національної інформаційної інфраструктури.
15. Загрози в інформаційній сфері.
16. Основи законодавства України в інформаційній сфері.
17. Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні.

18. Механізми забезпечення конституційного права громадян на інформацію та механізми інформаційної безпеки.
19. Засоби масової інформації та державна інформаційна політика.
20. Нормативно-правова організація інформаційних відносин.
21. Ринок медіа-бізнесу в Україні.
22. Друковані засоби масової інформації та комунікації.
23. Радіо й телебачення в системі соціальних комунікацій суспільства.
24. Видавнича справа та поліграфія.
25. Інформаційно-комунікаційний потенціал України.
26. Інфраструктура масово-комунікаційної сфери.
27. Мережі радіомовлення й телебачення.
28. Національний сегмент мережі Інтернет.
29. Телекомунікаційні мережі та системи.
30. Перспективи мультимедійних технологій.
31. Конституція України.
32. Закон України «Про інформацію».
33. Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України».
34. Закон України «Про державну статистику».
35. Закон України «Про рекламу».
36. Закон України «Про телекомунікації».
37. Закон України «Про Національну програму інформатизації».
38. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації».
39. Закон України «Про видавничу справу».
40. Закон України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні».
41. Закон України «Про державну таємницю».
42. Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах».
43. Закон України «Про кінематографію».
44. Закон України «Про захист суспільної моралі».
45. Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення».
46. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів».
47. Цивільний кодекс України.
48. Кримінальний кодекс України.
49. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
50. Постанова Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів».
51. Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію статей 14 і 16 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів»».
52. Указ Президента України «Про Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України».

53. Указ Президента України «Про Положення про Міністерство транспорту та зв'язку України».
54. Указ Президента України «Про Положення про Державний комітет архівів України».
55. Указ Президента України «Про Державний комітет статистики України».
56. Інформаційне забезпечення підготовки та прийняття управлінських рішень.
57. Організаційний аспект інформатизації діяльності органів державної влади.
58. Формування та використання інформаційного простору органами державної влади.
59. Загальні аспекти зарубіжного досвіду регулювання інформаційної сфери.
60. Інформаційна політика Організації Об'єднаних Націй.
61. Американський досвід розвитку національної інформаційної інфраструктури.
62. Канадський досвід побудови інформаційної магістралі.
63. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.
64. Основні проблеми правового регулювання мережі Інтернет.
65. Інформаційне законодавство Німеччини.
66. Інформаційне законодавство Італії.
67. Інформаційне законодавство Франції.
68. Інформаційне законодавство Іспанії.
69. Інформаційне законодавство Швеції.
70. Сутність електронного уряду, методи та принципи його організації.
71. Досвід створення електронного уряду в США.
72. Електронний уряд Великої Британії.
73. Перешкоди на шляху до електронного уряду.
74. Російський проект електронного уряду.
75. Основні аспекти формування електронного уряду України.
76. Інформаційні стратегії в різних сферах життєдіяльності.
77. Стратегічні наслідки розвитку інформаційних технологій для військової справи.
78. Поняття інформаційної війни.
79. Інформаційні війни та національна безпека.
80. Інформаційні війни в структурі сучасних цивілізацій.

9 Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Основи інформаційної політики» використовуються такі методи навчання:

- 1) словесний метод (лекція (на основі проблемного викладу), дискусія);
- 2) практичний метод (практичні заняття);
- 3) наочний метод (ілюстрації, демонстрації тощо);

- 4) робота з навчально-методичною та нормативною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- 5) відеометод у поєднанні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- 6) самостійна робота (розв'язання програмних завдань);
- 7) індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

10 Форми проведення підсумкового та поточного контролю

При формуванні підсумкового балу (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Основи інформаційної політики» враховується:

- виконання завдань на прикладі реальних об'єктів (ділові ігри, тренінги, вирішення ситуаційних завдань);
- виконання та захист практичних і семінарських завдань;
- виступи на наукових заходах (студентських наукових конференціях);
- захист звіту;
- конспекти, аналітичні звіти, реферати з елементами наукового дослідження, есе, тези доповідей (питання, відведені на самостійне опрацювання);
- проходження курсів на платформах онлайн-освіти (Prometheus, EdEra тощо);
- опитування;
- презентації в Power Point;
- презентація результатів виконаних завдань та досліджень;
- самоконтроль, самооцінка;
- онлайн тестування;
- іспит.

12 Система нарахування рейтингових балів

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів за семестр за умови 100% виконання окремого виду роботи
1	Лекції:	
	- відвідування лекційних занять	1
	- наявність конспекту	2
2	Опитування (усне/письмове/комбіноване)	1-2 – «задовільно» 3-4 – «добре» 5 – «відмінно»
3	Поточний та підсумковий контроль знань	1 – «задовільно»

	на практичних (семінарських) заняттях	2 – «добре» 3 – «відмінно»
4	Виконання індивідуальних завдань (у межах самостійної роботи) та їх презентація відповідно до тематики курсу	1 – «задовільно» 2 – «добре» 3 – «відмінно»
5	Виконання підсумкових робіт за змістовими модулями	3 – «задовільно» 4 – «добре» 5 – «відмінно»
6	Участь у науково-практичних заходах (науково-практичні конференції, семінари, колоквиуми, круглі столи, оприлюднення результатів наукових досліджень)	1-5
7	Підготовка реферату з елементами наукового дослідження	1-5
8	Підготовка презентації в Power Point	1-5
9.	Проходження курсів на платформах онлайн-освіти з отриманням сертифікату	10
10.	Іспит	20
	Усього	100

Шкала оцінювання:

За шкалою КрНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
82–89	добре	B (дуже добре)
74-81		C (добре)
64-73	задовільно	D (задовільно)
60-63		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій	1-9
2.	Навчальні посібники, підручники	1-9
3.	Силабус	1-9
4.	Тестові завдання	1-9
5.	Наукові матеріали мережі Інтернет	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти: монографія; За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.М. Бандурки. Харків: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. 407 с.
2. Гриценко О. М. Суспільство, держава, інформація; Інститут журналістики. К.: Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, 2001. 165 с.
3. Іванов В. Ф. Інформаційне законодавство: український та зарубіжний досвід; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Інститут журналістики. К., 1999. 208 с.
4. Інформаційна політика України: європейський контекст: монографія / Л. В. Губерський, Є. Є. Камінський, Є. А. Макаренко та ін. К.: Либідь. 360 с.
5. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії та практики: монографія; За ред. Р. А. Калюжного та В. О. Шамрая. К., 2002. 296 с.
6. Інформаційне законодавство: Зб. законодавчих актів: У 6 т. / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Державний комітет телебачення і радіомовлення України / Ю. С. Шемшученко (заг. ред.), І. С. Чиж (заг. ред.). К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка»», 2005. Т.5 : Міжнародно-правові акти в інформаційній сфері. 328 с.
7. Інформаційне законодавство: Зб. законодавчих актів: У 6 т. / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Державний комітет телебачення і радіомовлення України / Ю. С. Шемшученко (заг. ред.), І. С. Чиж (заг. ред.). К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка»», 2005. Т.6: Міжнародні угоди України в інформаційній сфері. 160 с.
8. Інформаційне законодавство: Збірник законодавчих актів у 6 томах / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа. Т.1. Інформаційне законодавство України. К.: ТОВ «Вид-во «Юридична думка»», 2005. 416 с.
9. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека: підручник. К.: «Нора-Друк», 2006.
10. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційне суспільство в Україні: інформаційно-правова культура, освіта, наука», присвяченої Всесвітньому дню інформаційного суспільства. 16-17 травня 2008 р. / Науково-дослідний центр правової інформатики Академії правових наук України; Київський міжнародний ун-т; Сумська обласна держ. адміністрація; Сумський національний аграрний ун-т; Інститут економіки та менеджменту. Юридичний факультет / І. В. Арістова (ред.). Суми: Довкілля, 2008. 206 с.
11. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення. К., 1996.
12. Почепцов Г. Г., Чукут С. А. Інформаційна політика: навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2008. 663 с.

13. Саранча В. І., Баранов І. М. Використання соціальних мереж в галузі освіти і науки. *Людина в інформаційному просторі. Матеріали Всеукраїнського наукового семінару*. Кременчук : ПП Щербатих, 2019.
14. Саранча В. І., Рудакова Т. І. Дисципліна «Інформаційна діяльність в державних установах»: зміст і місце у підготовці магістрів зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». *Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи* : матеріали II Всеукраїн. наук.-практ. Інтернет-конф. Полтава : ПолтНТУ, 2016. С. 49–51.
15. Саранча В. І., Чернявська О. В. Інтернет-маркетинг у соціальних мережах. *Людина в інформаційному просторі. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Кременчук: ПП Щербатих, 2018. С. 86–87.
16. Северин Л. І. та ін. Правове забезпечення захисту інформації: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2004. 145 с.
17. Українське законодавство: засоби масової інформації. К.: IREX У-медіа, 2004. 368 с.
18. Чічановський А. А., Шкляр В. І. Національний інформаційний простір: потенціал і ресурси. *Вісник Київського ун-ту. Сер.: Журналістика*. 1997. Вип. 4.
19. www.e-ukraine.org.ua – сайт «Української мережі інформаційного суспільства».
20. www.isu.org.ua – офіційний сайт фонду «Інформаційне суспільство України».
21. www.nbuv.gov.ua – сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.
22. www.rada.kiev.ua – сайт Верховної Ради України.
23. www.stc.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету зв'язку й інформатизації України.